РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

23 април 2009 година *

По дело C-167/08

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Hof van Cassatie (Белгия) с акт от 10 април 2008 г., постъпил в Съда на 21 април 2008 г., в рамките на производство по дело

Draka NK Cables Ltd,

AB Sandvik International,

VO Sembodja BV,

Parc Healthcare International Ltd

* Език на производството: нидерландски.

срещу

Omnipol Ltd,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н P. Jann, председател на състав, г-н M. Ilešič, г-н A. Borg Barthet, г-н E. Levits (докладчик) и г-н J.-J. Kasel, съдии,

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,
секретар: г-жа M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 12 февруари 2009 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Draka NK Cables Ltd, AB Sandvik International, VO Sembodja BV и Parc Healthcare International Ltd, от адв. P. Lefèbvre, advocaat, г-н A. Hansebout, conseil, и адв. C. Ronse, avocat

— за Omnipol Ltd, от адв. H. Geinger, адв. H. Verhulst и адв.R. Portocarero, advocaten,

— за белгийското правителство, от г-н T. Materne, в качеството на представител,

— за словашкото правителство, от г-н J. Čorba, в качеството на представител,

— за Комисията на Европейските общности, от г-жа A-M. Rouchaud-Joët и г-н R. Troosters, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 43, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между някои кредитори на Central Bank of Iraq (наричана по-нататък „CBI“), а именно Draka NK Cables Ltd, установено във Финландия, AB Sandvik International, установено в Швеция, VO Sembodja BV, установено в Нидерландия и Parc Healthcare International Ltd.,

установено в Ирландия (наричани по-нататък заедно „жалбоподателите“), и друг кредитор на CBI, а именно Omnipol Ltd, установено в Чешката република (наричано по-нататък „Omnipol“), относно решение за екзекватура, постановено от Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (първоинстанционен съд на Брюксел), с което се разрешава изпълнението на решение на Gerechtshof te Amsterdam от 11 декември 2003 г. относно вземанията на Omnipol към CBI.

Правна уредба

Общностна правна уредба

3 Член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001 гласи:

„Решението по молбата за декларация за изпълняемост може да се обжалва от всяка от страните.“

4 Този регламент заменя Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно съдебната компетентност и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3), изменена с Конвенцията от 9 октомври 1978 г. относно присъединяването на Кралство Дания, на Ирландия и на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия (ОВ L 304, стр. 1, и — изменен текст — стр. 77), с Конвенцията от 25 октомври 1982 г. относно присъединяването на

Република Гърция (ОВ L 388, стр. 1), с Конвенцията от 26 май 1989 г. относно присъединяването на Кралство Испания и на Португалската република (ОВ L 285, стр. 1), както и с Конвенцията от 29 ноември 1996 г. относно присъединяването на Република Австрия, на Република Финландия и на Кралство Швеция (ОВ C 15, 1997 г., стр. 1, наричана по-нататък „Брюкселската конвенция“).

5 Член 36, параграф 1 от Брюкселската конвенция предвижда:

„Ако изпълнението бъде допуснато, лицето [да се чете: страната], срещу което [да се чете: която] се иска изпълнение може да обжалва решението в едномесечен срок от връчването му.“

6 Член 40 от тази конвенция гласи:

„Ако молбата за изпълнение бъде отхвърлена, молителят може да обжалва:

[…]

Лицето [да се чете: страната], срещу което [да се чете: която] се иска изпълнение, се призовава пред апелативния съд [да се чете: съда, сезиран с жалбата] […]“.

Национална правна уредба

7 Член 1166 от белгийския Граждански кодекс гласи:

„Кредиторите могат да упражнят всички права и искове на своя длъжник, освен ако упражняването им зависи от чисто личната преценка на длъжника.“ [неофициален превод]

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

8 Жалбоподателите и Omnipol са заинтересовани от справедливото разпределение на принадлежащите на CBI суми.

9 Размерът на вземането на Omnipol съответства на половината от общия размер на вземанията към CBI. Omnipol основава вземането си на решение на Gerechtshof te Amsterdam от 11 декември 2003 г.

10 Rechtbank van eerste aanleg te Brussel разрешава изпълнението на това решение на основание член 38 и сл. от Регламент № 44/2001.

11 Жалбоподателите подават обща жалба срещу това решение за екзекватура като „косвен иск“ по смисъла на член 1166 от белгийския Граждански кодекс и на основание на член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001, за да попречат на изпълнението на постановеното от Gerechtshof te Amsterdam решение.

12 На 14 ноември 2005 г. Rechtbank van eerste aanleg te Brussel обявява тази жалба за недопустима, като приема, че макар член 1166 от белгийския Граждански кодекс да предоставя на кредиторите правото да упражнят всички права и искове на техния длъжник, те не могат да се считат за „страни“ по смисъла на член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001. Всъщност процедурата по екзекватура на този регламент предвижда цялостна и независима система от форми на обжалване, която не може да бъде допълвана от националния законодател.

13 Жалбоподателите подават касационна жалба срещу това решение. Те поддържат, че кредитор, който посредством косвен иск упражнява правата на длъжника трябва да се счита за „страна“ по смисъла на член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001, след като длъжникът е бил страна по чуждестранното производство.

14 Hof van Cassatie констатира, че макар в областта на формите на обжалване Регламент № 44/2001 да има същата цел като Брюкселската конвенция, формулировката на член 43, параграф 1 от този регламент се различава от формулировката на аналогичната разпоредба от посочената конвенция.

15 Всъщност член 36 от Брюкселската конвенция предвижда, че страната, срещу която се иска изпълнение на решението по главното производство може да обжалва решението, с което се разрешава това изпълнение, докато член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001 предоставя на „всяка от страните“ правото да обжалва решението по молбата за декларация за изпълняемост на това решение.

16 Като отчита това развитие във формулировката на общностните текстове, запитващата юрисдикция смята, че не следва от само себе си даденото от Съда тълкуване на член 36 от Брюкселската конвенция (вж. Решение от 2 юли 1985 г. по дело Deutsche Genossenschaftsbank, 148/84, Recueil, стр. 1981), съгласно което жалбите срещу декларацията за изпълняемост могат да бъдат подадени само от страните по делото или чуждестранното решение, което изключва всяка жалба от страна на трети заинтересовани лица срещу решението за предоставяне на екзекватура, да трябва да продължи да се прилага.

17 При тези обстоятелства Hof van Cassatie решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли кредиторът, който предявява иск от името и за сметка на своя длъжник, да се смята за страна по смисъла на член 43, параграф 1 от Регламент № 44/20011, т.е. за страна, която може да обжалва решение по молба за декларация за изпълняемост, дори ако формално не е встъпил като страна в процеса по спора, в рамките на който друг кредитор на този длъжник е поискал тази декларация за изпълняемост?“

По преюдициалния въпрос

18 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че кредитор на длъжник може да подаде жалба срещу решение по молба за декларация за изпълняемост, дори ако формално не е встъпил като страна в процеса по спора, в рамките на който друг кредитор на този длъжник е поискал тази декларация за изпълняемост.

19 За да се отговори на този въпрос, следва да се припомни, че от една страна, съгласно постоянната съдебна практика разпоредбите на Регламент № 44/2001 трябва да бъдат тълкувани самостоятелно въз основа на систематиката и целите на този регламент (вж. по-специално Решение от 13 юли 2006 г. по дело Reisch Montage, C-103/05, Recueil, стр. I-6827, точка 29, както и Решение от 2 октомври 2008 г. по дело Hassett и Doherty, C-372/07, Сборник, стр. I-7403, точка 17).

20 От друга страна, доколкото Регламент № 44/2001 заменя занапред в отношенията между държавите членки Брюкселската конвенция, направеното от Съда тълкуване на първите разпоредби важи и за вторите, когато разпоредбите на Брюкселската конвенция и тези на Регламент № 44/2001 могат да се квалифи-

цират като еквивалентни. Освен това от съображение 19 от Регламент № 44/2001 следва, че трябва да се гарантира приемственост в тълкуването между Брюкселската конвенция и посочения регламент.

21 В това отношение националната юрисдикция констатира, че формулировката на член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001 се различава от тази на член 36 от Брюкселската конвенция.

22 Сравнителното изследване на създадената с Брюкселската конвенция система и установената от Регламент № 44/2001 система все пак показва, че формулировката на член 43, параграф 1 от този регламент трябва да се сравнява не с тази на член 36, параграф 1 от Конвенцията, а със съвместния прочит на членове 36 и 40 от посочената конвенция.

23 Всъщност от член 36, параграф 1 от Брюкселската конвенция, от една страна, и от член 40, параграф 1 от тази конвенция, от друга страна, следва, че или страната, срещу която се иска изпълнението, или молителят, ако молбата му бъде отхвърлена, могат да обжалват. Така съвместният прочит на тези две разпоредби показва, че всяка от страните по производство за разрешаване на изпълнението има възможност да обжалва решението, с което се констатира изпълнителната сила, което съответства на съдържанието на член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001, свързвайки по този начин двете отделни разпоредби от Брюкселската конвенция.

24 От това следва, че направеното редакционно изменение на член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001 по отношение на Брюкселската конвенция, не води до никакво изменение по същество и не следва да се счита, че направеното от Съда тълкуване на членовете от Брюкселската конвенция относно изпълнението на дадено решение не може да се приложи към съответните членове от Регламент № 44/2001.

25 В това отношение Съдът приема най-напред, че принципът на правна сигурност в общностния правен ред и целите, преследвани от Брюкселската конвенция по силата на член 220 ЕО, на който тя се основава, изискват еднакво прилагане във всички държави членки на понятията и на правните квалификации, развити от Съда в рамките на тази конвенция (вж. Решение от 14 юли 1977 г. по дело Bavaria Fluggesellschaft, 9/77 и 10/77, Recueil, стр. 1517, точка 4, както и Решение от 11 август 1995 г. по дело SISRO, C-432/93, Recueil, стр. I-2269, точка 39).

26 По-нататък Съдът уточнява, че основната цел на Брюкселската конвенция е да опрости процедурите в държавата, в която се иска изпълнение, предвиждайки кратка, опростена и бърза процедура по екзекватура, като се предоставя възможност за обжалване на страната, срещу която се иска изпълнението (вж. в този смисъл Решение от 2 юни 1994 г. по дело Solo Kleinmotoren, C-414/92, Recueil, стр. I-2237, точка 20 и Решение от 17 юни 1999 г. по дело Unibank, C-260/97, Recueil, стр. I-3715, точка 14).

27 Тази процедура представлява самостоятелна и завършена система, независима от системите на договарящите държави, включително в областта на формите на обжалване (вж. Решение по дело Deutsche Genossenschaftsbank, посочено по-горе, точки 16 и 17). Свързаните с нея правила трябва да се тълкуват стриктно (вж. Решение по дело SISRO, посочено по-горе, точки 35 и 39). От това следва, че член 36 от Брюкселската конвенция изключва възможността за обжалване, която вътрешното право предоставя на третите заинтересовани лица срещу решение за екзекватура (вж. Решение по дело Deutsche Genossenschaftsbank, посочено по-горе, точка 17 и решение от 21 април 1993 г. по дело Sonntag, C-172/91, Recueil, стр. I-1963, точка 33).

28 Следователно обхватът на правото, което член 1166 от белгийския Граждански кодекс предоставя на жалбоподателите, за които в хода на съдебното заседание белгийското правителство уточнява, че не могат да бъдат приравнени на длъжника, е ирелевантен.

29 Накрая, Съдът припомня, че тъй като Брюкселската конвенция се ограничава до уреждане на процедурата по екзекватура на подлежащи на изпълнение чуждестранни документи и не засяга самото изпълнение, което продължава да

се урежда от националното право на сезирания съд (вж. Решение от 4 февруари 1988 г. по дело Hoffmann, 145/86, Recueil, стр. 645, точка 27), третите заинтересовани лица могат да обжалват принудителните изпълнителни мерки съгласно правото на държавата, в която се извършва принудителното изпълнение (вж. Решение по дело Deutsche Genossenschaftsbank, посочено по-горе, точка 18).

30 Тези изводи могат да се приложат по същия начин и по отношение на Регламент № 44/2001. Те се потвърждават и от съображение 18 от този регламент, което се отнася до наличните форми на обжалване срещу декларацията за изпълняемост. Всъщност според посоченото съображение една такава възможност е предоставена изключително само по отношение на молителя и на ответната страна.

31 От гореизложеното следва, че член 43, параграф 1 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че кредитор на длъжник не може да обжалва решение по молба за декларация за изпълняемост, ако формално не е встъпил като страна в процеса по спора, в рамките на който друг кредитор на този длъжник е поискал тази декларация за изпълняемост.

По съдебните разноски

32 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 43, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че кредитор на длъжник не може да обжалва решение по молба за декларация за изпълняемост, ако формално не е встъпил като страна в процеса по спора, в рамките на който друг кредитор на този длъжник е поискал тази декларация за изпълняемост.

Подписи